

Ute är Inne: Sammanfattning av workshops – Planering och samverkan

A 08, dag 1, kl 13:10 – 15:10

Ekosystemtjänster
Planering och samverkan
Miljö och hälsa

Ekosystemtjänster i planering och pedagogik

Sammanfattning:

Jönköpings kommun anordnar en workshop som är inriktad på ekosystemtjänster och nyttorna (för människan) med naturen. Vi vill utforska vilka ekosystemtjänster som finns på en eller några platser. Vilka finns det på dessa platser? Vad har vi för nytta av dem? Vad kan vi göra för att behålla och förstärka dem? Hur kan vi arbeta med stadsplaneringen för att ta tillvara ekosystemtjänster? Kan vi skapa nya? Dessa frågor kommer vi att arbeta med under workshopen. Platsen blir en naturmiljö, park eller ett grönområde.

Målgrupp: Lärarutbildare, Naturum/friluftsmuseer, Landskapsarkitekter/planerare, Natur/kulturvägledning,

Workshopledare: *Dag Fredriksson*

Yrke: Kommunekolog

Arbetsplats: Stadsbyggnadskontoret (Översiktlig planering), Jönköpings kommun **Telefon:** 036105242

E-postadress: dag.fredriksson@jonkoping.se

Webbadress: www.jonkoping.se

Medpresentatör: *Åsa Lindblom*

A 12, dag 1, kl 13:10 – 15:10, inomhus

Utomhuspedagogik
Planering och samverkan
Miljö och hälsa

Meningsskapande utemiljöer vid förskola och skola – ett samhällsbyggande

Sammanfattning:

Detta är en workshop med utgångspunkt i din roll för att driva utveckling av meningsskapande utemiljöer för hälsa utveckling och lärande. Vi samlas kring verktyg, metoder, och facilitering för utveckling, med fokus på barnens röster (Barnkonventionen) och barnperspektiv i samhällsplanering. Hur kan kompetenser ”boostas” mellan landskapsarkitektur och skolutveckling i planering och design? Hur kan en naturskolas roll se ut i sammanhanget?

Målgrupp: Rektorer/förskolechefer, Elevhälsa, Landskapsarkitekter/planerare, Fritidslärare,

Workshopledare: *Torbjörn Wrangé*

Yrke: Verksamhetsutvecklare

Arbetsplats: Karlstads Kommun

Telefon: 0545403530

E-postadress: torbjorn.wrange@karlstad.se

Medpresentatör: *Karin Bergkvist Skinner*

A 13, dag 1, kl 13:10 – 15:10, inomhus

Planering och samverkan
Miljö och hälsa

Leka ute på förskolan

Sammanfattning:

Skolor och förskolor byggs idag med minimala gårdar. Det är en utveckling som kommer att få stora konsekvenser för barns och ungas framtida hälsa och välbefinnande. Vilka uppväxtmiljöer erbjuds våra barn? Boverket rekommenderar 30 kvm (skolor) och 40 kvm (förskolor) per barn men i praktiken byggs nu förskolor i Stockholm med gårdar ner till 5 kvm per barn. För att klara slitage anläggs de ofta med konstgjorda material. På workshopen kommer du att få möjlighet att diskutera frågor kring denna problematik. Efter en inledande genomgång av forskning om utemiljöns betydelse för barns hälsa och Boverkets rekommendationer angående skolors och förskolors gårdar, kommer deltagarna att presentera egna exempel från sina kommuner på bra och mindre bra gårdar. Deltagarna i workshopen får i uppgift att ta fram exempel och inför konferensen granska dessa utifrån en kvalitetsmall som Malmö kommun har utvecklat, för att sedan redovisa på workshopen. Tillsammans kommer vi att diskutera vad som gör en förskolegård till en bra uppväxtmiljö och pedagogisk arena.

Målgrupp: Förskola, Rektorer/förskolechefer, Lärarutbildare, Elevhälsa, Landskapsarkitekter/planerare,

Telefon: 073 6143813

E-postadress: clarissa.kugelberg@gmail.com

Webbadress: www.barnsutemiljo.com

Medrepresentatör: Gallie Eng

A 14, dag 1, kl 13:10 – 15:10, delvis inomhus

Utomhuspedagogik
Planering och samverkan

Samverkan för förändring - hur gör man?

Sammanfattning:

En ökad komplexitet i samhället kräver idag en allt större grad av beredskap och kunskap av allt fler. En väg att möta de utmaningar komplexiteten medför är att skapa och utveckla samtalsarenor där representanter från forskarvärlden, olika verksamheter och olika samhällssektorer kan mötas för att tillsammans problematisera, stöta och blöta och gemensamt finna genomförbara förslag på förbättringsåtgärder. Workshopen vill konkretisera hur en sådan arena kan organiseras och genomföras i en utomhusmiljö. Workshopen kommer även att resultera i konkreta förslag på åtgärder som kan användas för att bredda utomhuspedagogikens roll.

Målgrupp: Förskola, F-åk3, 4-6, 7-9, Gymnasiet, Rektorer/förskolechefer, Lärarutbildare, Elevhälsa, Naturum/friluftsmuseer, Landskapsarkitekter/planerare, Natur/kulturvägledning, Fritidslärare,

Workshopledare: *Fausto Callegari*

Yrke: Utvecklingsledare

Arbetsplats: Högskolan för lärande och kommunikation vid Jönköping University **Telefon:** 0727158044

E-postadress: fausto.callegari@outlook.com

Medrepresentatör: *Eva Gunnarsson och Lisa Bergström*

AB 15 + 16 dag 1, kl 13:10 – 17:30 Dubbelpass

Ekosystemtjänster
Planering och samverkan
Miljö och hälsa

Biosfärrområde och lärande för hållbar utveckling

Sammanfattning:

Målkonflikter i markanvändningen påverkar förutsättningar för friluftsliv, jord- och skogsbruk, turism, infrastruktur, energiproduktion m.m. Hur kan vi samverka för att skapa ett område med social, ekologisk och ekonomiskt hållbar utveckling? Exempel från projekt i Biosfärområdet: Lövsuccé, Växa tillsammans, Brist- och funktionalitetsanalys ökade arealer naturbetesmarker och naturreservat.

OBS! Denna workshop kan bara väljas som en kombination mellan workshop 15 och 16 eftersom en buss kommer att föra deltagarna till Vätterbranterna och stanna där.

Målgrupp: Förskola, F-åk3, 4-6, 7-9, Gymnasiet, Rektorer/förskolechefer, Lärarutbildare, Elevhälsa, Naturum/friluftsmuseer, Landskapsarkitekter/planerare, Natur/kulturvägledning, Fritidslärare,

Workshopledare: *Magnus Apelqvist*

Yrke: Universitetsadjunkt

Arbetsplats: Biosfärrområde Östra Vätterbranterna **Telefon:** +46708150508

E-postadress: magnus.apelqvist@ostravatterbranterna.se

Webbadress: www.ostravatterbranterna.se

Medrepresentatör: *Claes Hellsten*

AB 18, dag 1, kl 13:10 – 17:30 Dubbelpass

Utomhuspedagogik
Planering och samverkan

Upprustade gårdar - hur blev det sedan?

Sammanfattning:

Vi besöker förskolor i Jönköping som rustat upp sin utemiljö med hjälp av statsbidrag från Boverket, eller genom kunskapslyft initierat av Region Jönköpings län kring gårdarnas betydelse för hälsa och ekosystemtjänster. Tillsammans med representanter från Boverket, Tankesmedjan Movium, Sveriges Lantbruksuniversitet och personal från verksamheten diskuterar vi vilka kriterier som är viktiga när en upprustning planeras. Vi pratar om utformning och skötsel med barnperspektiv och om hur nödvändigt samarbetet mellan olika yrkesgrupper är för att investeringar skall bli till nytta och glädje för barn och pedagoger. **Deltagarna kommer att cykla mellan besöksmålen.**

Målgrupp: Planerare, Landskapsarkitekter, Lärare/förskolelärare, Rektorer/förskolechefer, Fritidslärare

Workshopledare: *Lena Jungmark*

Yrke: landskapsarkitekt, koordinator barns och ungas utemiljö **Arbetsplats:** Tankesmedjan Movium, Sveriges lantbruksuniversitet Alnarp. **Telefon:** 0722387921

E-postadress: lena.jungmark@slu.se

Webbadress: www.movium.slu.se

Medrepresentatör: *Petter Åkerblom, SLU, Ulrika Åkerlund, Boverket*

B 08, dag 1, kl 15:20 – 17:30

Ekosystemtjänster
Planering och samverkan
Miljö och hälsa

Ekosystemtjänster i planering och pedagogik

Sammanfattning:

Jönköpings kommun anordnar en workshop som är inriktad på ekosystemtjänster och nyttorna (för människan) med naturen. Vi vill utforska vilka ekosystemtjänster som finns på en eller några platser. Vilka finns det på dessa platser? Vad har vi för nytta av dem? Vad kan vi göra för att behålla och förstärka dem? Hur kan vi arbeta med stadsplaneringen för att ta tillvara ekosystemtjänster? Kan vi skapa nya? Dessa frågor kommer vi att arbeta med under workshopen. Platsen blir en naturmiljö, park eller ett grönområde.

Målgrupp: Lärarutbildare, Naturum/friluftsmuseer, Landskapsarkitekter/planerare, Natur/kulturvägledning,

Workshopledare: *Dag Fredriksson*

Yrke: Kommunekolog

Arbetsplats: Stadsbyggnadskontoret (Översiktlig planering), Jönköpings kommun **Telefon:** 036105242

E-postadress: dag.fredriksson@jonkoping.se

Webbadress: www.jonkoping.se

Medrepresentatör: *Åsa Lindblom*

B 15, dag 1, kl 15:20 – 17:30, delvis inomhus

Utomhuspedagogik
Planering och samverkan

Lärprocessen i klassrum utan tak

Sammanfattning:

När klassrummet flyttar ut förändras samspelet både mellan barnen och mellan barnen och de vuxna. Hur ser denna utomhuslogik ut? Vad innebär det för barnens lärande? Vad innebär det för lärarrollen? Kan man verkligen springa omkring och lära sig saker samtidigt? Filmsekvenser från utomhusundervisning på skolgårdar används som startpunkt för diskussion.

Målgrupp: F-åk3, 4-6, 7-9, Rektorer/förskolechefer, Lärarutbildare, Natur/kulturvägledning,

Workshopledare: *Fredrika Mårtensson*

Yrke: Lektor

Arbetsplats: Institutionen för arbetsvetenskap, ekonomi och miljöpsykologi

Telefon: 0046727402262

E-postadress: fredrika.martensson@slu.se

Webbadress: www.slu.se/institutioner/arbetsvetenskap-ekonomi-miljopsykologi/personal/

Medrepresentatör: *Emilia Fägerstam*

B 16, dag 1, kl 15:20 – 17:30, delvis inomhus

Ekosystemtjänster
Planering och samverkan
Miljö och hälsa

Att tydliggöra ekosystemtjänsternas mångfald och livsviktiga funktioner genom samverkan

Sammanfattning:

Vi utforskar och söker ett sätt att arbeta med plan- och utvecklingsarbete i olika sammanhang där ekosystemtjänster ständigt finns med som en naturlig parameter. Detta gör vi genom att på olika plan och på olika sätt sprida kunskap om ekosystemtjänsternas stora mångfald och livsviktiga funktioner. I ett medskapande arbetssätt utforskar vi vilken eller vilka tjänster som berör enskilda delar i ett projekt. Vår målsättning är att i ett tidigt skede skapa samverkan mellan berörda parter i ett projekt och på så sätt öppna för parallellt utvecklingsarbete mot en gemensam målbild där fokus ligger på naturens villkor och våra planetära gränser. Vi arbetar involverande med personer från det kommunala planarbetet och styrning till personer som driver drift och skötsel av våra gemensamma intressen.

Målgrupp: Förskola, Rektorer/förskolechefer, Lärarutbildare, Landskapsarkitekter/planerare,

Workshopledare: *Elisabeth Jörgensen*

Yrke: Stadsträdgårdsmästare

Arbetsplats: Eksjö kommun Samhällsbyggnadssektorn **Telefon:** 038136175

E-postadress: elisabeth.jorgensen@ekjso.se

Medrepresentatör: *Maria Lagneby och Anna Josephson*

B 17, dag 1, kl 15:20 – 17:30, delvis inomhus

Ekosystemtjänster
Utomhuspedagogik
Planering och samverkan

Utomhuspedagogik för metoder och dialog i stadsplanering

Sammanfattning:

I denna workshop kommer ni att få konkreta exempel på hur samspelet mellan utomhuspedagogik och stadsplanering kan fungera. Vi vill bjuda in er till dialog och utbyte, och ge exempel på hur vi i Helsingborgs stad arbetar med att utveckla staden genom en kombination av pedagogik och stadsplanering. Inom Stadsbyggnadsförvaltningen i Helsingborgs stad samarbetar flera yrkeskategorier mot samma mål: miljöpedagoger, naturvårdare, översiktsplanerare, ekologer och miljövetare för att utveckla dialogen med medborgarna. Varmt välkomna till den här workshopen för att utveckla dialogmetoder utifrån stadens ekosystemtjänster!

Målgrupp: Förskola, F-åk3, 4-6, 7-9, Gymnasiet, Rektorer/förskolechefer, Lärarutbildare, Naturum/friluftsmuseer, Landskapsarkitekter/planerare, Natur/kulturvägledning,

Workshopledare: *Caroline Sjunner* **Yrke:** Miljöpedagog

Arbetsplats: Miljöverkstaden Helsingborg **Telefon:** 070-894 58 12

E-postadress: caroline.sjunner@helsingborg.se

Webbadress: <https://miljoverkstaden.helsingborg.se/>

B 18, dag 1, kl 15:20 – 17:30, delvis inomhus

Ekosystemtjänster
Utomhuspedagogik
Planering och samverkan

Kraften och potentialen i Gröna skolgårdar

Sammanfattning:

Offentliga och privata fastighetsägare till skolor och förskolor är bland de största markägarna i nästan varje kommun över hela Sverige och runt om i världen. Arbetet med Gröna skolgårdar har kraften och potentialen att väva samman idéer kring urban hållbarhet och ekologisk design med lärande och känsla av plats. I ett storskaligt perspektiv har Gröna skolgårdar kraft och potential att ge: Tillgång till natur, ekosystemtjänster och hållbar infrastruktur, förbättrad undervisning och lärmiljöer, hälsa och välbefinnande samt samhällsengagemang. I denna workshop ska jag berätta om mitt mångåriga engagemang i att utveckla Gröna skolgårdar i Lunds kommun. Du får höra om hur vi tänkte från början och hur vi tänker nu. Förvaltningsövergripande samarbete – svårt men nödvändigt. Jag presenterar också kommunens nya riktlinjer för skol- och förskolegårdar. Förhoppningsvis kan vi testa verktyget på någon skolgård i Jönköping. Och så vill jag så klart även komma in på mitt favoritområde: rädslan för risker!

Målgrupp: Förskola, F-åk3, 4-6, Rektorer/förskolechefer, Lärarutbildare, Elevhälsa, Landskapsarkitekter/planerare, Fritidslärare,

Workshopledare: *Anders Wånge Kjellsson* **Yrke:** Naturskolechef
Arbetsplats: Naturskolan i Lund
Telefon: 0702104530
E-postadress: anders.kjellsson@lund.se
Webbadress: www.lund.se/naturskolan

B 19, dag 1, kl 15:20 – 17:30, delvis inomhus

Utomhuspedagogik
Planering och samverkan

Faciliteter i naturen i samverkan

Sammanfattning:

Hur gör man när det krånglar till sig? Samverkar! Flera parter arbetade för att göra Gruvgården i Taberg till en mötes- och rastplats. Vid Gruvgården passerar tre vandringsleder, kommunala Naturskolan har verksamhet, guidningar sker i gruvan (där det även finns fladdermöss) och det är tätortsnära natur. Det är privatägd mark, kommunal mark, naturvårdsverkets mark som är ett naturreservat, dessutom löper järnväg och en å parallellt. Vi vill berätta om vår samverkan för att slutligen nå målet: en mötesplats i naturen med faciliteter.

Målgrupp: Naturum/friluftsmuseer, Landskapsarkitekter/planerare, Natur/kulturvägledning, Föreningslivet, Friluftslivet, Politiker,

Workshopledare: *Lena Claésson*
Yrke: Projektledare
Arbetsplats: Stadsbyggnadskontoret Jönköpings kommun **Telefon:** 036105708
E-postadress: lena.claesson@jonkoping.se
Webbadress: www.jonkoping.se
Medrepresentatör: *Sabine Lind*

C 09, dag 2, kl 10:15 – 12:15

Utomhuspedagogik
Planering och samverkan

Backatorpsskolans Naturskola

Sammanfattning:

På Backatorpsskolan startades ett spännande projekt hösten 2016. Vi ställde oss frågan; Hur kan man skapa likvärdighet på en skola så att alla klasser regelbundet har återkommande utomhuslektioner för ökad måluppfyllelse? För att främja utomhuspedagogiken beslutade ledning och personal att ha en utomhuspedagogisk resurs på halvtid under skoltid och som en del av fritidseftermiddagen. Detta har gett möjlighet för alla arbetslag att disponera utomhuspedagogens tid samt planera för detta. Sedan detta läsår arbetar utomhuspedagogen med nästan alla klasser på skolan. Personalen har tillsammans arbetat upp en grundstruktur för hur utomhuslektionerna kan se ut. Under våren 2017 projekterade vi en ny skolskogsplats med ett vindskydd, sittbänkar, grillplats och arbetsplatser i skogen. Tillsammans med Göteborgs kommun förbereddes material och under vintern 2018 byggdes det hela upp, med våra härdiga 4:e klassare, vår utomhuspedagog samt vaktmästare. Under workshoppen får du veta mer om upplägget på Backatorpsskolan samt praktiskt genomföra en årstidsanpassad utomhuslektion med skolans utomhuspedagog.

Målgrupp: Förskola, F-åk3, 4-6, Rektorer/förskolechefer, Lärarutbildare, Elevhälsa, Naturum/friluftsmuseer, Natur/kulturvägledning, Fritidslärare,

Workshopledare: Johan Byström

Yrke: Utomhuspedagog/fritidspedagog

Arbetsplats: Backatorpsskolan, Båtsman Kapers Gata 5, 422 57 Hisings Backa **Telefon:** 0313858201

E-postadress: johanb@backatorpsskolan.se

Webbadress: www.backatorpsskolan.se

C 19, dag 2, kl 10:15 – 12:15

Ekosystemtjänster
Utomhuspedagogik
Planering och samverkan

Närmiljöns möjligheter till utomhuspedagogik

Sammanfattning:

Under denna workshop vill vi inspirera dig till lärande genom enkla praktiska övningar i skolans närmiljö där alla ämnen kan kopplas till Lgr 11 under temat: "Vatten – ett evigt kretslopp och tillfälligt lån". Under aktiviteten kommer vi visa aktiviteter för att lära och förstå molekylära, kretslopp, vattenanvändning, rening, ekosystem i havet och mycket mer däremellan. Vi bjuder på en buffé av aktiviteter du lätt anpassar och genomför i din närmiljö med din elevgrupp. Vi vill genom våra undervisningsupplägg slå ett slag för multifunktionell pedagogisk markanvändning med golfanläggningen som arena för undervisning och lärande utomhus. För en försmak av projektet finns en film på Youtube.

www.youtube.com/watch?v=6a1pbDcmQpg

Målgrupp: F-åk3, 4-6, Rektorer/förskolechefer, Lärarutbildare, Elevhälsa, Fritidslärare,

Workshopledare: Anna Cervin

Yrke: Speciallärare 1-6

Arbetsplats: Blåklintskolan i Mjölby Kommun **Telefon:** 0705884383

E-postadress: anna.cervin@telia.com

Medrepresentatör: Britta Brügge

D 09, dag 2, kl 13:20 – 15:30

Utomhuspedagogik
Planering och samverkan

Backatorpsskolans Naturskola

Sammanfattning:

På Backatorpsskolan startades ett spännande projekt hösten 2016. Vi ställde oss frågan; Hur kan man skapa likvärdighet på en skola så att alla klasser regelbundet har återkommande utomhuslektioner för ökad måluppfyllelse? För att främja utomhuspedagogiken beslutade ledning och personal att ha en utomhuspedagogisk resurs på halvtid under skoltid och som en del av fritidseftermiddagen. Detta har gett möjlighet för alla arbetslag att disponera utomhuspedagogens tid samt planera för detta. Sedan detta läsår arbetar utomhuspedagogen med nästan alla klasser på skolan. Personalen har tillsammans arbetat upp en grundstruktur för hur utomhuslektionerna kan se ut. Under våren 2017 projekterade vi en ny skolskogsplats med ett vindskydd, sittbänkar, grillplats och arbetsplatser i skogen. Tillsammans med Göteborgs kommun förbereddes material och under vintern 2018 byggdes det hela upp, med våra hädiga 4:e klassare, vår utomhuspedagog samt vaktmästare. Under workshopen får du veta mer om upplägget på Backatorpsskolan samt praktiskt genomföra en årstidsanpassad utomhuslektion med skolans utomhuspedagog.

Målgrupp: Förskola, F-åk3, 4-6, Rektorer/förskolechefer, Lärarutbildare, Elevhälsa, Naturum/friluftsmuseer, Natur/kulturvägledning, Fritidslärare,

Workshopledare: *Johan Byström*

Yrke: Utomhuspedagog/fritidspedagog

Arbetsplats: Backatorpsskolan, Båtsman Kapers Gata 5, 422 57 Hisings Backa **Telefon:** 0313858201

E-postadress: johanb@backatorpsskolan.se

Webbadress: www.backatorpsskolan.se